

Moottorikelkkareittisuunnitelman ja reitin pitäjän hyväksyminen / Annamarintie – Suuri-Pieksä, Kuopio

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 26.03.2026
7751/10.03.01.00/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

ympäristötarkastaja Leena Karppinen, puh. 0447182146

ympäristöjohtaja Tanja Ahonen, puh. 044 718 2141

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

ympäristöjohtaja Tanja Ahonen

Ympäristö- ja rakennuslautakunta hyväksyy reittisuunnitelman moottorikelkkareitille Annamarintie–Suuri-Pieksä jäljempänä tässä päätöksessä esitetyin määräyksin. Samalla reitin pitäjäksi hyväksytään Kuopion kaupunki.

Moottorikelkkareitti on toteutettava Kuopion kaupungin esittämän reittisuunnitelman mukaisesti noudattaen seuraavia määräyksiä:

1. Kahdessa muistutuksessa esiin nostetun reitin osalla reitiltä poikkeamisen ja siitä aiheutuvan haitan estämiseksi on tehostettava reitin sijainnin merkintää taimikon alueella, yksityisen metsätien ylityskohdassa sekä pellon ylitykseen saavuttaessa.
2. Reitinpitäjän on tarkastettava joka vuosi ennen kelkkareitin käyttöönottoa, että reitti on ajettavassa kunnossa ja että reitin varrella on reitin kulkua ja liikennettä olennaisesti vaarantavia paikkoja osoittavat liikennemerkkit sekä muut reitin turvallisuuden kannalta tärkeät merkit ja merkinnät. Reitin muita käyttäjiä ja risteävien reittien käyttäjiä on myös liikennemerkkein varoitettava reitistä. Merkkien ja merkintöjen kunnossapidosta on huolehdittava myös reitin käyttöaikana. (MaastL 20 §)
3. Reitinpitäjän on ennen moottorikelkkareitin lopettamista ilmoitettava siitä ympäristö- ja rakennuslautakunnalle ja esitettävä yksityiskohtainen suunnitelma moottorikelkkareitin lopettamiseen liittyvistä toiminnoista. (MaastL 23 §)

Päätös

Selostus

Moottorikelkkasuunnitelma Annamarintie-Suuri-Pieksä

Reitti kulkee Nilsiässä välillä Annamarintie-Suuri-Pieksä. Reitti alkaa Sänkimäessä Annamarintien eteläpuolelta jo virallistetulta Annamarintie-Rahasjoki reitiltä. Tästä reitti jatkuu lounaaseen kulkien Kortteisenmäen eteläpuolelta kohti Siilinjärvi-Viinijärvi radan ylitystä. Reitti etenee ylityksen jälkeen Pajulahden huoltamolle. Huoltamolta itään reitti jatkaa Lumi-Savon moottorikelkkailijat ry:n ylläpitämää uraa pitkin Halunan Pentikkälänmäkeen saakka. Mäen jälkeen reitti kääntyy etelään ja päättyy Suuri-Pieksän rantaan Kinahminlahdelle kaupungin omistamalle kiinteistölle. Reitin pituus on 22 km.

Reitiltä on jo osittain virallinen jatkoyhteys Annamarintieltä Tahkolle. Tahkolta on taas olemassa virallinen yhteys niin Rautavaaralle kuin Varpaisjärvelle/Lapinlahdelle. Reitiltä on

epävirallinen urayhteys Halunan ja Kumpusen kautta Nilsin keskustaan sekä sitä kautta edelleen Tahkolle. Reitti päättyy Suuri-Pieksän järven rantaan, mistä liikutaan järven jäälle. Suuri-Pieksän järveltä on tavoitteena suunnitella yhteys Juurusveden kautta Kuopioon.

Reittisuunnittelussa on käytetty hyväksi maastossa valmiina olevia uria, kuten olemassa olevaa kelkkauraa, metsäkoneuria ja kiinteistöjen rajalinjoja sekä sähkölinjojen alueita. Louhikot ja muut vaikeakulkuiset maastot on pyritty kiertämään. Suunnittelussa tutkittiin pääosin maastossa jo käytössä oleva ura, joka on osittain Lumi-Savon moottorikelkkailijat ry:n ylläpitämä kelkkailu-ura.

Annamarintie-Suuri-Pieksä -reitti sijoittuu pääasiassa yksityisten maanomistajien maille. Reitin varrella on yhteensä 67 kiinteistöyksikköä. Reitille ei rakenneta erikseen levähdys- tai taukopaikkoja. Lähimpänä taukopaikkana toimii Tarpisenmäellä oleva taukotupa.

Reitti sijoittuu pääosin asumattomille alueille. 6 vakituista asuinrakennusta sijoittuu reitistä alle 100 m päähän. Näistä suurin osa sijaitsee Kuopiontien pohjoispuolella kelkkareitin sijoituessa Kuopiontien eteläpuolelle. Reitti on esitetty tältä osin olemassa olevalle kelkkailu-uralle. Yksi vakituinen asunto sijoittuu noin 60 m päähän reitistä. Tässäkin kohdassa reitti on esitetty olemassa olevalle kelkkauralle.

Suunnitellulla reitillä on viisi maantien ylitystä/liittymää. Lisäksi reitti ylittää kuusi yksityistietä.

Maakunnan tasolla moottorikelkkareittien suunnittelun lähtökohtana on jo pitkään ollut yhteinen tahtotila, että alueen reiteistä saadaan pysyviä. Näin ollen maakunnalliset reitit on tarkoitettu perustettavaksi reittitoimitusmenettelyllä ja Kuopion kaupunki osaltaan toteuttaa maakunnallista reittiverkostoa reittitoimitusten kautta. Reitti merkitään rasitteeksi kiinteistörekisteriin. Moottorikelkkareitin pitäjä on Kuopion kaupunki.

Kaupunkirakennelautakunta on esittänyt reittisuunnitelmaa hyväksyttäväksi ympäristö- ja rakennuslautakunnalle 8.10.2025 § 191.

Reitin suunnittelu ja kaavoitustilanne

Reittisuunnittelun yleisenä periaatteena on pyrkiä minimoimaan kelkkailusta aiheutuvia häiriöitä. Maastoliikennelaki itsessään lähtee jo tarkoituksessaan siitä, että lailla pyritään ehkäisemään maastoliikenteen aiheuttamia haittoja. Reittiä ei ole suunniteltu ajattavaksi raskaalla kelkkakalustolla. Mikäli myöhemmin ilmenee tarvetta raskaiden kelkkojen käyttöön, tullaan erikseen selvittämään sen vaikutukset reitteihin sekä reittien soveltuvuus kyseisille ajoneuvoille.

Muilla moottoriajoneuvoilla kuin moottorikelkoilla liikkuminen virallisella reitillä ei ole sallittua. Jalan, hiihtäen ja pyörällä liikkuminen on sallittua jokaisen oikeuksien nojalla. Esimerkiksi isompia maastopyöräilyryhmiä ei reitille voi ohjata ilman maanomistajan lupaa.

Reitin linjauksessa on selvitetty erilaiset suojelu- ja Natura-alueet, suojeluohjelmiin sisältyvät kohteet, hiljaiset alueet ja pohjavedenotannot. Lisäksi reitit pyritään linjaamaan riittävän kauas asutuksesta ja suunnittelussa huomioidaan myös liikenneturvallisuusnäkökohdat.

Suunnittelussa on käyty läpi kaksi vaihtoehtoista reittilinjausta. Perustelut suunnittelun jatkamiselle vaihtoehto 1:n mukaisesti tulivat siitä, että Lumi-Savon moottorikelkkailijat ry:n ylläpitämä ura on ollut jo pitkään käytössä ja reitin rakentaminen tälle paikalleen on kustannustehokkaampaa kuin täysin uuteen ympäristöön rakennettava reitti.

Maanomistajat ovat osallistuneet reittisuunnitteluun. Lähtökohtana on ollut vuorovaikutteinen ja osallistava suunnittelu ja maanomistajien mahdollisuus vaikuttaa reitin sijaintiin alusta alkaen. Maanomistajiin on pidetty yhteyttä kirjeitse, maanomistajatapaamisin sekä mahdollisuudella osallistua maastokatselmuksiin. Lähtökohtana on ollut saada kaikkien reitin varren maanomistajien suostumus reitille, mutta tähän tavoitteeseen ei täysin päästy.

Reittiä suunniteltaessa on selvitetty reitin vaikutusalueen kaavoitustilanne. Suunniteltu reittilinjaus on osoitettu Pohjois-Savon maakuntakaavassa ohjeellisena moottorikelkkailureittinä. Maakuntakaavassa on osoitettu myös Kuopio-Tahko matkailun kehittämiskäytävä, johon myös Annamarintie-Suuri-Pieksä moottorikelkkareitti sisältyy.

Maakunnallinen moottorikelkkailuverkosto luo yhtenäiset käytännöt moottorikelkkailulle, sillä reitit perustetaan kaikkialle samojen periaatteiden mukaisesti. Tämä hyödyttää myös maanomistajia, sillä korvaukset reitistä määrätään tasapuolisesti. Viralliset moottorikelkkareitit perustetaan 6 metriä leveään maasto-liikennelaissa säädettyllä perustamismenettelyllä reittitoimituksen kautta.

Reitti sijoittuu valtaosin alueelle, missä ei ole yleiskaavaa. Osa suunnitelman mukaisesta reitistä sijoittuu vuonna 1981 hyväksytyn Pajulahden osayleiskaavan alueelle (pääosin MA-merkinnällä ja lisäksi MV-merkinnällä osoitetuilla alueilla). Pieni osa reitistä sijoittuu vuonna 2001 vahvistettuun Pieksän järvien ranta-osayleiskaavaan, missä on osoitettu ulkoilu-/moottorikelkkareitti. Suunnitelman mukainen reitti mukailee kaavan mukaista reittiä Suuri-Pieksän järvelle.

Luonnonolosuhteet ja ympäristön tila

Suunniteltu reitti ei sijoitu pohjavesialueille. Reitin välittömään läheisyyteen ei sijoitu suojelutai Natura-alueita. Metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristökuvioita on reitin läheisyydessä neljä kappaletta, mutta reitti ei sijoitu kyseisille metsälakikohteille. Pieni osa reitin alkupäässä Annamarintieltä katsottuna leikkaa luonnonsuojeluohjelma-alueita Pohjois-Sänkimäen-Sänkimäen maisemakokonaisuudet. Reitillä ei ole vaikutusta kyseiseen maisema-alueeseen.

Reitille ei sijoitu uhanalaisia kasvilajeja. Kaupungin paikkatietoaineiston mukaan reitin läheisyydessä ei ole liito-oravahavaintoja. Metsäkanalintujen soidinalueita ei Nilsian riistanhoitoyhdistyksen selvityksen mukaan sijoitu reittialueelle.

Reitin rakentaminen ja ylläpito

Perustavanlaatuisia rakentamistoimenpiteitä ei tarvitse toteuttaa koko reitin pituudelta (22 km), sillä maastossa on jo valmis kelkkailu-ura lähes koko matkalla. Rakentamisessa pääpaino on reitin leventämisessä. Reittileveys on 6 metriä, jonka leveydeltä rakentamistoimenpiteet tehdään.

Reitin rakentamiseen kuuluu tarvittava puuston poisto, raivaus ja maapohjan tasaaminen sekä ojien, purojen tai jokien ja teiden ylitysten järjestäminen. Kelkkareitin pohjan tulee olla niin tasainen, että siinä pystyy ajamaan, kun tampattua lunta on vähintään 10 cm. Mitä tasaisemmaksi reitin maapohja saadaan, sitä helpompaa on reitin kunnossapito. Reitin rakentamisvaiheessa tasattavat kannot ja kivet pyritään upottamaan reittialueelle. Reitin rakentamiseen sisältyy ennen reitin käyttöönottoa reitille tarvittavien reitti- ja liikennemerkkien sekä opasteiden asentaminen.

Näkemäalueilla ja yleisten teiden ylityskohdissa näkyvyyttä parannetaan raivauksella ja alaoksia karsimalla. Kaikesta raivauksesta näkyvyyden parantamiseksi, (muutoin kuin 6 m reittialueella) on sovittava erikseen maanomistajan kanssa.

Purojen, ojien ja jokien ylityksiin asetetaan rummut tai tarvittaessa rakennetaan siltoja. Ojat, joissa ei ole talvella virtaamaa, luiskataan. Rakentaminen ei vaikuta maaston kuivatusolosuhteisiin. Rakennettavat sillat ja rummut on merkitty suunnitelman reittikartalle. Lisärumpujen tarvetta tarkkaillaan rakennusaikana ja vuosittaisen käyttöönottotarkastuksen yhteydessä. Rummun koko määräytyy kohteen valuma-alueen suuruuden ja virtaaman mukaan.

Reitti merkitään punaisilla puisilla rastilaudoilla ja virallisilla sinisillä moottorikelkkareittimerkeillä. Nämä sekä viralliset tieliikennelain alaiset määräys-, varoitus- ja ohjemerkit sijoitetaan pääsääntöisesti kulkusuunnassa reitin oikealle puolelle. Reitillä liikennöinti on kaksisuuntaista. Reittimerkkien lisäksi reitille tulee opasteviittoja ja infopisteitä ohjaamaan kelkkailua. Asiallinen ja riittävä opastus lisää reitin käytön turvallisuutta ja antaa reitille arvoa myös markkinointimielessä. Peltoalueiden ylityskohtien tai taimikkojen lähellä kulkevan reitin merkitsemiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Silloin, kun katsotaan, että reitin ulkopuolella ajamisesta voi aiheutua merkittävää haittaa viljelylle tai taimikoille, rajataan reittiä esim. lippusiiman avulla tai käytetään ”Pysy reitillä” -lisäkilpiä.

Suunnitelman mukaisen reitin kunnossapidosta vastaa reitin pitäjä, Kuopion kaupunki. Kaupunki voi kirjallisella sopimuksella siirtää kunnossapidon edelleen kolmannelle osapuolelle. Reitin pitäjän tehtävänä on huolehtia siitä, että moottorikelkkareitti on vuosittaisella käyttöönottohetkellä ajettavassa kunnossa.

Ympäristövaikutukset ja niiden rajoittaminen

Kelkkareittien vaikutukset maaperään ja kasvillisuuteen kohdistuvat vain reitin ja sen liitännäisalueiden maapohjaan. Reitin rakenne on kevyt ja kapea, joten se ei katkaise ekologista vyöhykettä tai estä kasvien leviämistä. Tutkimusten mukaan lumipeitteen aikana tapahtuva moottorikelkkaliikenne ei juuri vaikuta alueen maapohjaan, mutta ympäristöään syvemmältä jäätyvä reitti voi aiheuttaa kasveille kylmävaurioita. Epätasainen reittipohja joudutaan käyttöajan pidentämiseksi tasoittamaan koneellisesti, mikä muuttaa maaperän rakennetta ja kasvistoa reittialueella.

Reitin risteämiskohdissa saattaa esiintyä roskaantumista tai tulentekoa. Mikäli näitä ilmiöitä esiintyy, suunnitelmassa on esitetty informaation lisäämistä roskaamiskielloista ja taukopaikkojen/tulentekopaikkojen sijainnista.

Moottorikelkkojen polttoainejärjestelmässä tapahtuvan epätäydellisen palamisen seurauksena reittien lähituntumassa voi esiintyä epäterveellisiä hiukkas- ja häkäpäästöjä. Moottorikelkkojen määrä huomioon ottaen päästöt ovat kuitenkin niin vähäisiä, ettei niistä aiheudu varsinaisia terveyshaittoja. Merkittävin vaikutus on pakokaasuista syntyvä epämiellyttävä katku, joka voi hetkellisesti häiritä alueella samaan aikaan liikkuvia. Nykyisin 4-tahtiset moottorikelkat ovat yleistyneet, jolloin päästöjä syntyy vähemmän. Sähkömoottorikelkkoja on jo testattu Pohjois-Suomen hiihtokeskuksissa.

Moottorikelkkailun ympäristövaikutuksista merkittävimpiä ovat meluhaitat. Ajonopeudella on suuri merkitys moottorikelkkamelon synnyssä. Nopeuden noustessa kasvavat myös melutasot, tosin eivät aivan suoraviivaisesti. Meluhaitan merkitystä korostaa moottorikelkkojen käyttö muutoin hiljaisessa ympäristössä. Reitti on suunniteltu kauas hiljaisiksi luokitetuilta alueilta. Melu korostuu lisäksi jääalueilla ajettaessa, missä melua vaimentavia tekijöitä ei ole ja nopeudet ovat suuremmat kuin maastossa.

Moottorikelkkojen aiheuttama melu syntyy lähellä maanpintaa, joten maasto ja ennen kaikkea lumi, joka vaimentaa tehokkaasti äänitasoa, vaikuttavat äänen etenemiseen. Moottorikelkkareittien aiheuttamaa meluhaittaa vähennetään reitin oikealla sijoittelulla maastoon.

Reittisuunnittelussa on pyritty siihen, että välimatka asutukseen olisi vähintään 150 metriä. Kaikkialla tämä ei kuitenkaan ole ollut mahdollista etenkin silloin kun reitti on tarkoitus perustaa olemassa olevalle kelkkailu-uralle, mikä on ollut tämän reittisuunnitelman lähtökohtana. 150 m:n suojaetäisyys on määritetty valtioneuvoston yleisten melutason ohjearvojen (VNp 993/1992) sekä Ruotsissa moottoriradoille käytettyjen ohjearvojen mukaan. Reittisuunnittelussa käytetty suojaetäisyys on loma-asumiseen käytettävä arvo oletuksella, että reitti kulkee maastossa, jossa kohteen ja reitin välisellä matkalla noin puolet maastosta on metsän peittämää.

Hakemuksen käsittely

Hakemuksen tiedottaminen

Suunnitelman laatija on kuullut maanomistajia jo suunnittelutyön yhteydessä lähettämällä maanomistajille tietoa kirjeitse ja järjestämällä tapaamisia. Nyt käsittelyssä olevasta hakemuksesta on tiedotettu kuuluttamalla Kuopion kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla 3.11.-28.11.2025. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu 6.11.2026 ilmestyneessä paikallislehti Pitäjäläisessä. Hakemuksen vireilläolosta on lisäksi lähetetty kirjallisesti tieto maanomistajille sekä niiden kiinteistöjen omistajille, joilla on omakotitalo tai vapaa-ajanasunto alle 150 metrin päässä reitistä. Hakemuksen vireilläolosta on tiedotettu kirjeitse myös alueella toimivia vesiosuuskuntia.

Lausunnot

Lausunnot on pyydetty kuulemisen aikana Itä-Suomen poliisilaitokselta, Pohjois-Savon pelastuslaitokselta, Nilsin luonnosuojeluyhdistykseltä, Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistykseltä ja Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiriltä. Lausunnon antoi Itä-Suomen poliisi. Lisäksi käytiin sähköpostiviestittelyä Pohjois-Savon pelastuslaitoksen kanssa, johon myös reitin suunnittelija osallistui.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta saapui 7 muistutusta/mielipidettä kuulutusaikana sekä yksi kannanotto kuulemisajan jälkeen. Yhdessä muistutuksessa olleeseen kysymykseen vastattiin sähköpostitse seuraavana päivänä.

Lausunnot ja muistukset/mielipiteet ovat pöytäkirjan liitteenä.

Hakijan vastine muistutuksista ja lausunnoista

Hakija on antanut vastineet annettuihin lausuntoihin sekä muistutuksiin ja mielipiteisiin 19.1.2026.

Hakija antamat vastineet lausuntoihin ja muistutuksiin:

1. Itä-Suomen poliisilaitoksen lausunto

Poliisilaitoksen lausunnon mukaan reittisuunnitelma on rakennettu yleisen suunnitelmarakenteen mukaisesti ottaen huomioon suunnitelmissa normaalisti käsiteltävät asiat ja seikat eikä poliisilaitoksella ole huomautettavaa suunnitelmaan.

Vastine

Lausunnon mukaan Itä-Suomen poliisilaitoksella ei ole suunnitelmaan huomauttamista.

Lausunto ei anna aiheutta reittisuunnitelman muutoksiin.

2. Pohjois- Savon ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuurivastuualue (nykyinen Itä-Suomen Elinvoimakeskus)

Elinvoimakeskuksen mukaan reittisuunnittelussa on maanteiden ylityskohtien osalta käytetty Tiehallinnon ohjetta Moottorikelkkareitin tai -uran ja maantien risteäminen, joka on ajantasainen. Lisäksi Elinvoimakeskus on todennut, että reitti ylittää maantien viidessä kohdassa. Ylitysten suunnittelussa on huomioitu liikenneturvallisuus ja ne on suunniteltu kohtiin, joissa näkemät ovat riittävät. Kaikkien suunniteltujen ylityskohtien kohdalla näkemien täyttyminen edellyttää kasvillisuuden poistoa näkemäalueelta. Jokaiselle ylitykselle tulee hakea liittymälupa, myös niille, joissa nykyisin on kelkkaura. Ylitykset tulee suunnitella ja rakentaa niin, että riittävät odotustasanteet ja näkemät toteutuvat. Liittymäluvan yhteydessä annetaan tarkemmat ohjeet odotustasanteesta ja näkemistä. Lausunnon yhteydessä on tehty maastotarkastelu, joissa ylityspaikat on todettu soveltuviksi kelkkareitille. Lisäksi lausunnossa on todettu, että se tulee liittää liittymälupahakemuksen liitteeksi.

Vastine

Reitti ylittää maantien viidessä eri kohdassa ja reittisuunnittelussa on hyödynnetty Tiehallinnon ajan tasalla olevaa ohjeistusta. Näkemäalueilta poistetaan näkemiä haittaava kasvillisuus reitin rakentamisen aikana. Liittymäluvat haetaan maanteiden ylityskohtiin ennen reitin rakentamista ja Elinvoimakeskuksen lausunto liitetään lupahakemuksen liitteeksi. Elinvoimakeskuksen näkemykset tullaan huomioimaan ennen reitin rakentamista ja sen aikana. Itä-Suomen Elinvoimakeskuksen kannanotto ei anna aiheutta reittisuunnitelman muutoksiin.

3. Yksityishenkilö

Yksityishenkilö esittää muistutuksessaan yhtyvän vanhempiensa kelkkareitin vakinaistamista koskevaan kielteiseen kantaan. Reitistä aiheutuu merkittävää haittaa tilalle, jonka muistutuksen jättäjä on sisarusten kanssa perimässä. Muistutuksen mukaan muistuttaja olisi pyrkinyt vaikuttamaan siihen, ettei vanhempansa vuokraisi kelkkareittiä kaupungille, jos hän olisi tiennyt, että reitti tullaan tulevaisuudessa väkisin vakinaistamaan. Kaupunki voi tietyin edellytyksin puuttua yksityiseen maankäyttöön ja se on hyväksyttävää silloin kun kyseessä on selkeä yleinen etu. Kelkkareittiä kuitenkin käyttävät ihmiset

huvittelutarkoituksiin, eivätkä siitä saatavat hyödyt ole järkevässä suhteessa niihin haittoihin, joita reitistä aiheutuu.

Kelkkailu estää paikoin metsässä rauhoittumisen. Kelkoilla ajetaan myös virallisen reitin ulkopuolella alueilla, joissa kelkkaa ei osaisi odottaa vastaan tulevaksi. Kelkat ovat näin vaaraksi alueella liikkuville jalankulkijoille ja hiihtäjille kuten myös metsän eläimille. Lisäksi moottorikelkkailusta aiheutuu täysin tarpeetonta ympäristökuormaa.

Muistutuksen jättäjä on lisäksi huolissaan haitasta, joka reitistä aiheutuu pellolle ja nuorelle kuusitaimikolle. Reitiltä poikkeavat kelkkailijat vahingoittavat istutuksia aiheuttaen taloudellista haittaa. Reitti tulisi ensisijaisesti ohjata kulkemaan muiden alueella kulkevien liikenneväylien varsia pitkin.

Kaupunki on tehnyt riittävästi pilatakseen muistuttajan tulevan perintötilan. Tilan vereen on rakennettu kevyenliikenteen väylä ja rakentamisen yhteydessä on tuhottu maantien likavettä sitova ja puhdistava kasvillisuus sekä melua vaimentava puusto. Nyt lahti, jonka rannalla tila on, on alkanut rehevöityä ja saastua. Uima- ja kalastuspaikan lisäksi nyt ollaan viemässä rauhoittumispaikkana toimiva metsä.

Muistuttaja toteaa lisäksi, että Tahkovuori edistää Kuopion matkailua ja on siten kaupungille merkittävä tulonlähde. Matkailua ei kuitenkaan saa edistää asukkaiden hyvinvoinnin kustannuksella ja että on mahdollista edistää matkailua moottorikelkkailun sijaan jotakin vähemmän ympäristölle haitallista huvittelumuotoa edistämällä.

Vastine

Maastoliikennelain mukaisesti moottorikelkkailureitti voidaan perustaa maa-alueen omistajan tai haltijan suostumuksesta riippumatta, jos reitin perustaminen on tarpeen yleisen kulkuyhteyden luomiseksi tai yleisen virkistyskäytön kannalta, eikä reitistä aiheudu maa-alueen omistajalle tai haltijalle huomattavaa haittaa.

Annamarintie- Suuri-Pieksä reitti on osa maakunnallista moottorikelkkareittiverkostoa ja myös osa Tahko-Kuopio yhteyttä. Reitti on tarkoitettu perustaa jo olemassa ja käytössä olevalle moottorikelkkailu-uralle, jolloin uutta reittiä ei tarvitse rakentaa. Reitti on tarpeen yleisen kulkuyhteyden luomiseksi sekä yleisen virkistyskäytön kannalta. Annamarintie- Suuri-Pieksä reitiltä on myös yhteydet jo aiemmin virallistetulle Annamarintie-Rahasjoki reitille, sekä reiteille ympäristökuntiin.

Virallistaminen ohjaa kelkkailun hallitusti pysyväälle väylälle, vähentää luvaton ajoa ja parantaa liikenneturvallisuutta. Virallistettu moottorikelkkareitti vähentää myös reitiltä poikkeamisia, kun reitti on huolellisesti merkitty maastoon. Taimikoiden läheisyydessä reitin merkitsemistä on mahdollista tehostaa.

Maanomistajan omistus- ja käyttöoikeus reittialueelle säilyy virallistamisesta huolimatta ja reittiä on mahdollista hyödyntää esimerkiksi metsätaloudellisissa tarkoituksissa.

Kelkkailu kohdistuu lumiseen talviaikaan, jolloin ympäristövaikutukset jäävät kokonaisuutena vähäisiksi. Reitistä aiheutuvat haitat korvataan maanomistajalle, niin pellon kuin metsätalousmaan osalta.

Muistutuksessa ei ole esitetty sellaisia seikkoja, että reittisuunnitelmaan olisi tarve tehdä muutoksia.

4. Yksityishenkilöt

Muistuttajat suhtautuvat kielteisesti moottorikelkkareitin vakinaistamiseen. Heillä on kaupungin kanssa määräaikainen sopimus kelkkaurasta, mutta he vastustavat reitin virallistamista määräämättömäksi ajaksi. Perusteluina on esitetty, että huvimoottorikelkkailu ei ole välttämätön liikkumisen mahdollistava tekijä. Tulevat perilliset ovat myös suullisesti vastustaneet maan käyttöä huvikelkkailuun. Kelkkareitti kulkee pellon poikki ja v. 2024

istutetun kuusikon lävistävää kapeaa tieuraa. Vaarana on kuusen taimien turmeltuminen. Perusteluina on myös esitetty, että kelkkailijat eivät pysy reitillä vaan poikkeavat herkästi reitin sivuun, mikäli puu- tai muita esteitä ei ole. Säännöllistä yksityisen metsätien luvatonta käyttöä on myös esiintynyt kelkkailijoiden ajaessa Pajulahdelle ja takaisin. Moottorikelkkailu aiheuttaa tutkitusti merkittävää turhaa ympäristökuormaa.

Muistuttajat myös hämmästelevät, mitä iloa on kaahailla keskellä metsää kelkalla, missä ei ole edes kauniita maisemia ja näköaloja ihailtavana kuten on esimerkiksi tunturin- tai mäen laella tai järvenselällä.

Muistuttajat myös esittävät vaihtoehtoisen reittivaihtoehdon, missä reitti kulkisi Kortteisenmäentien reunaan myötäillen radan varteen jatkaen siitä radan viertä sen ylittävälle sillalle. Tuolloin reitti ei halkaisisi yksityisten maanomistajien tilaa.

Vastine

Maastoliikennelain mukaisesti moottorikelkkailureitti voidaan perustaa maa-alueen omistajan tai haltijan suostumuksesta riippumatta, jos reitin perustaminen on tarpeen yleisen kulkuyhteyden luomiseksi tai yleisen virkistyskäytön kannalta, eikä reitistä aiheudu maa-alueen omistajalle tai haltijalle huomattavaa haittaa.

Annamarintie- Suuri Pieksä reitti on osa maakunnallista moottorikelkkareittiverkostoa ja myös osa Tahko-Kuopio yhteyttä. Reitti on tarkoitus perustaa jo olemassa ja käytössä olevalle moottorikelkkailu-uralle, jolloin uutta reittiä ei tarvitse rakentaa. Reitti on tarpeen yleisen kulkuyhteyden luomiseksi sekä yleisen virkistyskäytön kannalta. Annamarintie- Suuri Pieksä reitiltä on myös yhteydet jo aiemmin virallistetulle Annamarintie-Rahasjoki reitille, sekä reiteille ympäristökuntiin.

Virallistaminen ohjaa kelkkailun hallitusti pysyvälle väylälle, vähentää luvatonta ajoa ja parantaa liikenneturvallisuutta. Virallistettu moottorikelkkareitti vähentää myös reitiltä poikkeamisia, kun reitti on huolellisesti merkitty maastoon. Taimikoiden läheisyydessä reitin merkitsemistä on mahdollista tehostaa.

Maanomistajan omistus- ja käyttöoikeus reittialueelle säilyy virallistamisesta huolimatta ja reittiä on mahdollista hyödyntää esimerkiksi metsätaloudellisissa tarkoituksissa. Kelkkailu kohdistuu lumiseen talviaikaan, jolloin ympäristövaikutukset jäävät kokonaisuutena vähäisiksi. Reitistä aiheutuvat haitat korvataan maanomistajalle, niin pellon kuin metsätalousmaan osalta.

Reittimuutos Kortteismäentien reunaan myötäillen aiheuttaisi sen, että reittiä tulisi rakentaa täysin uuteen paikkaan, kun se nyt on toteutettavissa jo olemassa olevalle uralle. Mikäli reitti siirrettäisiin muistuttajien ehdottamalla tavalla Kortteisenmäentien varteen ja edelleen junaradan varteen, sijoittuisi asutus hyvin lähelle tätä reittivaihtoehtoa. Uusien reittien suunnitteluohjeistuksen mukaisesti reitiltä tulisi olla matkaa asutukseen 150 metriä, eikä tämä etäisyys täytyisi. Uuden reitin rakentaminen edellyttäisi lisäksi puuston poistoa.

Muistutuksessa ei ole esitetty sellaisia seikkoja, että reittisuunnitelmaan olisi tarve tehdä muutoksia.

5. Yksityishenkilöt

Muistutuksessa on todettu, että muistuttajat ovat Kinahmilahti -yksityistien osakkaita. Heille toimitetussa karttaliitteessä suunniteltu kelkkareitti näyttää kulkevan osittain Kinahminlahti tien päällä. Kelkkareitti ei saa kulkea tien päällä eikä tien käyttäminen saa vaikeutua tai vaarantua kelkkareitin vuoksi. Kinahminlahti tie tulee olla liikennöitävissä ympäri vuoden.

Vastine

Reittiä ei ole suunniteltu Kinahminlahti yksityistielle, vaan reitti ainoastaan ylittää tien kolmessa eri kohdassa. Karttakuvassa reittilinjaus on sen verran paksulla linjauksella osoitettu,

että reitti näyttäisi olevan tien päällä. Todellisuudessa reitti on Kinahminlahdelta noustessa ensin tien länsipuolella, mistä se menee tien yli nykyisessä paikassaan, josta reitti siirtyy Kinahminlahti tien itäpuolelle. Reitti kulkee pohjoiseen päin tien itäpuolella noin 300 metrin pituisen matkan, jonka jälkeen reitti siirtyy tien länsipuolelle tien ylityksen jälkeen. Reitti jatkaa matkaansa pohjoiseen tien länsipuolella noin 600 metrin pituisen matkan, jonka jälkeen tulee viimeinen tien ylitys, josta reitti siirtyy sähkölinjaan alueelle kohti koillista.

Muistutuksen perusteella ei ole aihetta tehdä muutoksia reittisuunnitelmaan.

6. Yksityishenkilö

Muistutuksessa on mainittu, että muistuttaja omistaa metsätilan xxx-xxx-xxxx-xxxx, jonne on tieliittymä valtatie 75:ltä. Kelkkareitti ei saa vaikeuttaa tai haitata liittymän käyttöä metsätilalle talvikaudella.

Vastine

Kelkkareitti ei vaikuta tieliittymän käyttöön. Reitti ylittää kiinteistölle menevän tien eikä tien ylittäminen vaikeuta sen käyttöä.

Muistutuksen perusteella ei ole aihetta tehdä muutoksia reittisuunnitelmaan.

7. Yksityishenkilö

Muistuttaja on todennut, että suunnitelman mukainen moottorikelkkailureitti (VE1) käy hänelle.

Vastine

Muistutuksen perusteella ei ole tarpeen tehdä muutoksia reittisuunnitelmaan. Reittivaihtoehto 1 (VE1) on suunnitelman mukainen ensisijainen vaihtoehto, johon reitti on tarkoitettu virallistettavaksi.

8. Yksityishenkilö

Muistuttaja on todennut, että hän haluaa vastauksen siihen, mitä tarkoittaa karttapohjassa oleva 150 metrin puskurialue reitistä. Vastausta tähän ei ole löytynyt kirjeestä eikä kuulutuksesta eikä asiasta ole ollut puhetta reittisuunnittelun aikana. Muutoin reitti on muistuttajan mailla yhdessä suunnitellun mukainen. Lisäksi muistuttaja on todennut, että puron ylitys muistuttajan maan kohdalla on metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö, mistä ei ole mainintaa kuulutuksessa.

Vastine

150 metrin puskurialueella on kartassa haluttu ainoastaan havainnollistaa reitin vaikutusalueen asutuksen sijoittumista reitin läheisyyteen. Moottorikelkkareittien suunnittelun tueksi laaditussa julkaisussa on ohjeellisena etäisyys-suosituksena annettu 150 m etäisyys asutukseen kun reittejä suunnitellaan ja kartassa on haluttu esittää asutuksen sijoittumista tämän suosituksen mukaisesti. Suositusetäisyys ei välttämättä aivan kaikkialla täyty, mutta suositus ei reittisuunnittelussa ole velvoittava, vaan se on nimenomaisesti suositus.

Puron ylityksen osalta vastineena todetaan, että reitti ei sijoitu muistuttajan ilmoittamalle erityisen tärkeälle elinympäristökuvioille vaan reitti on sen ulkopuolella sähkölinjan alueella. Muistutuksessa ei ole esitetty sellaisia seikkoja, että reittisuunnitelmaan tulisi tehdä muutoksia.

9. Pohjois-Savon pelastuslaitos

Pohjois-Savon pelastuslaitoksen kanssa käytiin sähköpostitse keskustelu, missä pelastuslaitos halusi saada tietoa siitä, kulkeeko reitti entisen kelkkauran kohdilla ja tuleeko uuteen reittiin tienylityskohtiin pelastuspistekyltit kuten ne nyt on muilla Nilsin reiteillä merkitty.

Vastine

Kysymyksiin vastattiin sähköpostitse, mutta vastineena voidaan vielä todeta, että reitti kulkee olemassa olevan nykyisen kelkkauran kohdalla. Lisäksi uudelle reitille tullaan reitin rakentamisaikavälillä asentamaan pelastuspistemerkit tarvittaviin kohtiin kuten muillakin Nilsin reiteillä on.

Käydyn keskustelun perusteella ei ole aihetta tehdä muutoksia reittisuunnitelmaan.

10. Pöljän vesiosuuskunnan kannanotto

Pöljän vesiosuuskunta on hallituksen kokouksessaan todennut lausuntona, että kelkkareitti kulkee noin 60 metrin matkalla Pöljän vesiosuuskunnan runkovesijohdon päällä Kortteisenmäentien varrella. Hallitus on todennut, että vesijohdon kohdalta reitti pitäisi eristää tai täyttää maalla, jotta vesijohdon mahdollinen jäätyminen estetään. Mikäli reitin pitäjä ei suojaa vesijohtoa ja putki jäätyy, vastaa reitin pitäjä kuluista, mitä se aiheuttaa osuuskunnalle.

Vastine

Reitti voidaan eristää Pöljän vesiosuuskunnan runkovesijohdon kohdalta reitin rakentamisen yhteydessä tai vastaavasti täyttää vesijohdon päältä maa-aineksilla. Asia ratkaistaan, kun reitin rakentaminen tulee ajankohtaiseksi.

Pöljän vesiosuuskunnan kannanotossa ei ole esitetty sellaisia seikkoja, jotka aiheuttaisivat muutoksia reittisuunnitelmaan.

Vastine on kokonaisuudessaan pöytäkirjan liitteenä.

Ratkaisun perustelut

Esitetty reittisuunnitelma täyttää maastoliikennelain mukaiset reitin perustamisedellytykset. Suunnitellusta moottorikelkkareitistä tai sen käytöstä ei ennalta arvioiden aiheudu luonnolle tai muulle ympäristölle, luontaiselinkeille, maa- ja metsätaloudelle, yleiselle virkistyskäytölle tai muulle yleiselle tai yksityiselle edulle huomattavaa haittaa. (MaastL 1 §, 16 §)

Maastoliikennelain 13 §:n mukaan voidaan perustaa yleinen oikeus ajaa moottorikelkalla maastosta merkitsemällä erotetulla reitillä lumipeitteen aikaan.

Moottorikelkkareitin perustamiseksi on laadittu reittisuunnitelma, jossa on osoitettu reitin kulku ja reittiin liittyvät levähdys- ja huoltoalueet niin, että ne voidaan suunnitelman perusteella merkitä maastoon. Suunnitelmassa on myös mainittu ne kiinteistöt, joiden kautta reitti tulisi kulkemaan sekä esitetty muut reitin perustamisen ja pitämisen kannalta tarpeelliset tiedot. Suunnitelmaan on liitetty mittakaavaltaan asianmukainen, reitin kulkua osoittava kartta. (MaastL 15 §, MaastA 7 §)

Reittisuunnitelman hyväksymisen yhteydessä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen hyväksyy myös reitinpitäjän. (MaastL 14 §)

Lausuntojen ja muistutusten huomioiminen

Annetut lausunnot eivät ole ristiriidassa reittisuunnitelman kanssa.

Määräyksellä 1 pyritään minimoimaan reitin ulkopuolinen ajo, joka muistuttajien mukaan on vaaraksi esim. taimikoille. Muutoin muistutukset on huomioitu hakijan vastineessaan esittämällä tavalla.

Reittisuunnitelman voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi. Jos moottorikelkkareitti tai sen osa muuttuvat olennaisesti, on toiminnanharjoittajan haettava Kuopion kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunnalta hyväksyntä reittisuunnitelman muutokselle (MaastL 22 §).

Kuulutuskustannukset

Maastoliikenneasetuksen 10 §:n mukaisesti reitin pitäjältä peritään reittisuunnitelman hyväksymismenettelyyn liittyvät kuulutuskustannukset erillisen laskun mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Maastoliikennelaki (1710/1995) 1, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 23, §

Maastoliikenneasetus (10/1996) 7, 8, 9, 10 §

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (1992/993)

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 9 §

Kuntalaki (410/2015) 134, 137, 139 ja 140 §

Päätöksestä tiedottaminen

Kuopion kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta tiedottaa tästä päätöksestä maastoliikenneasetuksen ja kuntalain mukaisesti. Päätöksestä kuulutetaan julkisesti Kuopion kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla ja kuulutus julkaistaan Pitäjäläinen -lehdessä. (MaastA 5, 6, 9 §, KuntaL 95 §)

Jäljennös päätöksestä lähetetään maanomistajille, muistutuksen tekijöille ja lausunnon antajille.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta kuntalain 134 §:n mukaan tekemällä oikaisuvaatimuksen ympäristö- ja rakennuslautakunnalle. Muutosta saavat hakea kirjallisella oikaisuvaatimuksella se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen.

Liitteet

Reittisuunnitelmateksti

Reittisuunnitelman kartat

Yleiskartta reitistä

Maanomistajaluettelo (ei julkaista internetissä)

Kooste mielipiteistä, muistutuksista ja lausunnosta (ei julkaista internetissä)

Vastineet lausuntoihin ja muistutuksiin (ei julkaista internetissä)

Päätöshistoria

Kaupunkirakennelautakunta 08.10.2025 § 191

Valmistelijat / lisätiedot:

kaupunginmetsänhoitaja Heikki Soininen, puh. 044 718 5269

kiinteistöjohtaja Lauri Lytsy, puh. 044 718 5505

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja KYP Jari Kyllönen

Kaupunkirakennelautakunta esittää Annamarintie–Suuri-Pieksä reittisuunnitelmaa hyväksyttäväksi ympäristö- ja rakennuslautakunnalle.

Päätös

Merkitään, että suunnitteluinsinööri Anna-Liisa Koponen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn alussa ja kaupunginmetsänhoitaja Heikki Soininen ja suunnitteluinsinööri Anna-Liisa Koponen poistuivat kokouksesta tämän asian esittelyn jälkeen.

Jäsen Laura Kuusela esitti, että kaupunkirakennelautakunta ei esitä Annamarintie-Suuri-Pieksä reittisuunnitelmaa hyväksyttäväksi ympäristö- ja rakennuslautakunnalle, ellei reittisuunnitelma saa jokaisen maanomistajan suostumusta. Esitys raukesi kannattamattomana.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkitään, että jäsen Laura Kuusela jätti päätökseen eriävän mielipiteen, jonka perustelut liitetään pöytäkirjaan.

Selostus

Kuopion kaupunki on sitoutunut toteuttamaan maakunnallisen moottorikelkkailureitistön virallistamista. Runkoreitit on osoitettu ohjeellisesti Pohjois-Savon maakuntakaavassa ja virallistamisen tavoitteena on pysyvä, alueen kuntia yhdistävä moottorikelkkailureitistö. Kuopiossa on tällä hetkellä virallistettuja moottorikelkkailureittejä Tahkolla ja Juankoskella. Myös läntisessä Kuopiossa on parhaillaan rakenteilla virallinen moottorikelkkailureitti välille Tervon raja–Ryönänlahti. Reittejä virallistetaan reittisuunnitelma kerrallaan. Virallistaminen tarkoittaa, että reitti perustetaan pysyväksi reittitoimitusmenettelyn kautta. Reittitoimitus edellyttää lainvoimaista reittisuunnitelmaa. Reittisuunnitelman hyväksymisestä päättää maastoliikennelain 15.1 §:n mukaisesti kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, joka on Kuopion kaupungin osalta ympäristö- ja rakennuslautakunta.

Ympäristö- ja rakennuslautakunnalle esitetään hyväksyttäväksi reittisuunnitelmaa välille Annamarintie–Suuri-Pieksä. Reitti sijaitsee Nilsiässä ja se on noin 22 km pituinen. Reitillä on yhteensä 67 kiinteistöyksikköä. Reitti on osa Tahko–Kuopio välistä reittiä, josta osa on virallistettu jo aiemmin. Annamarintietä on olemassa pääosin virallinen moottorikelkkailureitti Tahkolle. Suuri-Pieksän järveltä on tavoitteena suunnitella jatkoyhteys Juurusvedelle ja siitä edelleen Kuopioon.

Annamarintie–Suuri-Pieksä reitti on suunniteltu alun perin Nilsiän kaupungille entisen Pohjois-Savon ympäristökeskuksen toimesta vuonna 2009. Reittisuunnitelma ei tuolloin saavuttanut lainvoimaa. Reittisuunnittelua on jatkettu kuntaliitoksen jälkeen ja viimeisimpänä vaiheena Itä-Suomen hallinto-oikeus kumosi vuonna 2021 Kuopion ympäristö- ja rakennuslautakunnan

päätöksen reittisuunnitelmasta, jolloin suunnitelma palautui takaisin hakijalle. Reittisuunnittelu jouduttiin tämän takia aloittamaan alusta.

Reittisuunnittelu aloitettiin uudelleen vuonna 2023. Suunnittelun aikana on tutkittu kaksi eri reittivaihtoehtoa, joista toinen oli entisen Pohjois-Savon ympäristökeskuksen suunnittelema reittilinjaus ja toinen mukaili osittain Lumi-Savon moottorikelkkailijat ry:n ylläpitämää moottorikelkkailu-uraa. Reittisuunnittelua päädyttiin jatkamaan Lumi-Savon moottorikelkkailijat ry:n ylläpitämän linjauksen pohjalta. Reitti on tarkoitettu perustaa valtaosin olemassa olevalle kelkkailu-uralle.

Suunnittelutyö on toteutettu yhteistyössä maanomistajien kanssa ja heillä on ollut mahdollisuus vaikuttaa reitin sijaintiin. Maanomistajille on järjestetty infotilaisuuksia ja reittiä on suunniteltu heidän kanssaan yhteistyössä maastossa. Suunnittelun tavoitteena on ollut saada kaikkien maanomistajien suostumus reitille, mutta tähän tavoitteeseen ei täysin päästy. Suunnitellulla reitillä on kaikkiaan kolme maanomistajaa, jotka eivät hyväksy reitin virallistamista omalle kiinteistölleen. Moottorikelkkailureitti voidaan perustaa maastoliikennelain mukaisesti myös maanomistajan tai haltijan suostumuksesta riippumatta silloin, kun reitin perustaminen on tarpeen yleisen kulkuyhteyden luomiseksi tai yleisen virkistyskäytön kannalta, eikä reitistä aiheudu maanomistajalle tai haltijalle huomattavaa haittaa. Kaupungin näkemyksen mukaan reitin perustaminen on tarpeen yleisen kulkuyhteyden kannalta, sillä Annamarintie-Suuri-Pieksä reitti on osa Tahko-Kuopio välistä reittiyhteyttä ja osa tästä reittiyhteydestä on jo virallistettu aiemmin. Reitillä on merkitystä myös yleisen virkistyskäytön kannalta, sillä Tahkolla ja Nilsiässä moottorikelkkailu on merkittävää talvimatkailutoimintaa. Lisäksi suunniteltu reitti sijoittuu jo olemassa olevalle moottorikelkkauralle, joten se ei aiheuta kohtuutonta haittaa maanomistajalle.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosäätö 33 § kohta 1.

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointi on kokousasian liitteenä.

Liitteet

7751/2025 Liite 1 Yleiskartta reitistä

7751/2025 Reittisuunnitelma

7751/2025 Vaikutusten ennakkoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa

7751/2025 liite: Perustelut eriävään mielipiteeseen